



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Universitätsbibliothek Paderborn**

### **De Perfectionibvs Moribvsqve Divinis Libri XIV**

**Lessius, Leonardus**

**Antverpiae, 1620**

Cap. VI. Quis fructus ex consideratione infinitatis colligatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46817](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46817)

uidua; quid est totum genus humanum, quod infimum locum tenet, ad illam infinities infinitam, & in infinitum perfectiorem Angelorum multitudinem? Sanè non est tanti, quanti vna arenula ad montem immensum.

Tertium est inter totam illam creaturæ possibilis infinitam con- 22  
geriem, & Deum. Deus enim totam creaturæ possibilis præstan-  
tiam & æstimationem superat infinities infinitè. Primò, quia natu-  
ra sua est infinitè excellentior. Nam tota creatura ad ipsum, est  
sicut imago picta ad exemplar; sicut character aquæ vel potius va-  
cuo impressus, ad sigillum; sicut vmbra ad solem. Vnde etiamsi  
tota creatura possibilis simul existeret, nihilominus Deo radium  
cui influxus subtrahente, statim in nihilum euanesceret, nec vs-  
quam eius maneret vestigium. Secundò, quia quidquid in tota illa  
multitudine sparsim habetur boni, id totum in Deo est collectum  
in simplicem vnitatem, omni impuritate & imperfectione deter-  
sa; ac proinde sine omni limitatione. Itaque cum in Deo sit absque  
limitatione quam habebat in creatura, erit in eo infinitè melius  
quàm in creatura.

Alio modo potest concipi hæc infinitudo per quamdam abstra- 23  
ctionem. Sicut enim humana natura abstracta ab indiuiduis more  
Platonico apprehenditur vt quid infinitum secundum illam spe-  
ciem (vt pote æquiualens infinitis indiuiduis, & infinitis commu-  
nicabile) ita ipsum esse abstractum ab omnibus entibus per mo-  
dum formæ, & per se subsistens apprehenditur vt infinitum abso-  
lutè in genere entis; cum ipsius esse communiõne, omnia quæ  
sunt, rationem entis habeant. Hoc modo sæpè D. Thomas, &  
D. Dionysius vocant Deum, *ipsum esse*; quia est veluti forma quæ-  
dam abstracta & separata ab omni ente limitato, per se subsistens,  
cuius communiõne & veluti attractu, omnia quæ sunt, essentialia  
& esse accipiunt.

S. Thom. 1.  
p. q. 3. a. 2. ad  
3. & q. 7. a. 1.  
ad 3. q. 44.  
a. 1. in corp.  
Dionys. c. 5.  
De diu. nom.  
*Quod Deus  
sit ipsum esse  
superessentia-  
le omnium.*

## CAPVT VI.

*Quis fructus ex consideratione infinitatis colligatur.*

MULTIPLEX fructus ex hac consideratione capi potest, sed po- 24  
tissimùm quadruplex.

Primus est, vt summa reuerentia & humilitate cum Deo aga-  
mus, & coram ipso ambulemus. Quò enim maior Princeps, cum  
quo



quo nobis loquendum vel versandum est, eò maiorem ei reuerentiam & submissionem exhibemus. Itaque cum Dei Maieſtas & excellentia per omnia ſit infinita, infinita quoque reuerentia, honore, & ſubmiſſione dignus eſt. Quæ cum à creatura præſtari nequeant, conuenit vt ſaltem præſtat ſummam quam commodè poteſt, præſertim in oratione, quando cum ipſo loquimur, & ſalutis noſtræ cauſam agimus: ſed potiffimum in ſacrificio Miſſæ, vbi infinitæ illi Maieſtati, infiniti pretij & immenſæ dignitatis Hoſtia offertur.

Porro ad reuerentiam excitandam duæ conſiderationes concurrere debent: nimirum excellentiæ alterius, & noſtræ vilitatis, comparatione facta ad alterum. Si nos ipſos conſideremus, videmus nos ex nobis nihil boni poſſe aut habere: imò nihil eſſe, nec quidquam à nobis habere præter defectum & peccatum. Itaque ex nobis nihil ſumus niſi abyſſus quædam vilitatis & miſeriæ. Si conſideremus nos quoad ea quæ accepimus à Deo; habemus quidem magna quædam bona, eſſi miſeriis, quæ ex nobis ſunt, permixta: tamen reſpectu Dei, qui ex ſe eſt bonum infinitum, infinite ſupra omnia creata eleuatum, bona noſtra omnia ſunt inſtar nihili. Itaque duplici nomine nos humiliare debemus coram illa infinita Maieſtate, & illi ſummam reuerentiam exhibere. Primò, quia nos ex nobis nihil boni poſſumus, nihil ſumus: illa ex ſe eſt omne bonum, & infinitum bonum, & poteſt omnia. Secundò, quia omne bonum noſtrum quod ex Deo habemus, reſpectu boni quod ipſe eſt, inſtar nihili reputatur. Hac conſideratione uſus Abraham cum ait: *Loquar ad Dominum meum, cum ſim puluis & cinis.* & beata Virgo in ſuo Cantico, cum ait: *Reſpexit humilitatem ancilla ſua,* ſeipſam ſummè deprimens, & Deum ſummè exaltans. Idem reuerentiæ & humilitatis affectus maximè eſt in Angelis ſanctis, & omnibus Beatis; quia Dei Maieſtatem, & ſuam quam ex ſe habent puſillitatem & *ſeruitutem* optimè norunt. Vnde Seraphim apud Iſaiam c. 6. Deo aſtantes, velant faciem & pedes præ maxima reuerentia, vt Patres interpretantur.

Genef. 18.

Dionyf. Cæleſt. Hierar. c. 13.

Chryſ. in c. 6. Iſaiæ &amp; alibi.

Athanaf. in iſt. ad Matthæi 11. *Omnia mihi tradita ſunt à Patre meo.*

25 Secundus fructus eſt, vt Deum ſupra omnia ſinceriſſima charitate & beneuolentia amemus; quia propter ſuam infinitam excellentiam infinite dignus eſt omni bono, omni gloria, omni laude, omni cultu, omni ueneratione, omni obedientia & obſequio. Quod enim quid eſt excellentius, eò dignius vt ei tribuatur omne bonum ipſa congruens: hoc autem ſit per charitatem & beneuo-



lenciam. Hac enim volumus alicui bonum, vt ei sit quàm optimè, quia dignus est tali bono. Hæc enim est iustissima ratio, cur talis beneuolentia sit impendenda. Etsi enim possit impendi etiam indignis, tamen non debetur sicut ijs qui digni.

Quare cum Deus sit infinite dignus omni bono sibi congruen-

*Desiderium gloria Dei.*

te, infinita quoque ei beneuolentia & amor debetur. Ex hoc amore sequitur maximum desiderium gloriae Dei in creaturis, & promptitudo animi ad vitam suam, ad vires omnes & facultates expendendas, ad gloriam Dei maximam in creaturis procurandam, id est, vt omnes illum noscant, & infinitudinem maiestatis eius, im-

*Gaudium de bonis Dei.*

mensitatem, æternitatem, potentiam, sapientiam, bonitatem, dominatum, prouidentiam, iustitiam, misericordiam, gloriam: vt ament, vt timeant, vt colant & laudent in omne æuum: in his enim gloria Dei externa consistit. Deinde ex hac beneuolentia nascitur maximum gaudium de bonis eius internis, id est, de perfectionibus iam dictis: nimirum quod Deus noster sit tantus, tam infinitus, tam immensus, &c. Si filius tuus esset potentissimus, sapientissimus, pulcherrimus, beatissimus, non posset cor tuum capere magnitudinem gaudij & lætitiæ quam inde perciperes. Quantum ergo debes gaudere, cum vides tuum patrem, tuum principium, tuum conditorem, quem supra omnia diligere & æstimare debes,

*Gratulatio.*

in finitis bonis circumfluere? Ex gaudio, gratulatio, qua illi tamquam parenti optimo tantam maiestatem, tantam gloriam, tantas diuitias, tantam beatitudinem gratulamur, & omnem creaturam ad idem excimus & conuocamus, *Benedicite omnia opera Domini Domino, laudate & superexaltate eum in secula.* & quæ sequuntur. *Benedicere* creaturæ rationalis, est affectu & verbis bene precari: creaturæ irrationalis, est sua specie ad benedicendum prouocare.

*Deus super omnia desiderabilia desiderandus.*

Tertius est, vt Deum supra omnia diligamus amore vt sic dicam, concupiscentiæ, siæ vt eum super omnia desiderabilia desideremus, quia in ipso infinite est, quidquid possumus concupiscere vt nobis bene sit. In ipso est omne bonum, omne pulchrum, omne delectabile, omnis dulcedo, omnis quies, omnes diuitiæ, omnes thesauri, omnis nobilitas, omnis sublimitas, omnis maiestas, omnis gloria, omnis sapientia, omnis potentia, denique vita æterna, & in hac quidquid mens potest boni concipere, & infinite amplius.

*Amentia mundi.*

Magna igitur amentia est, in rebus creatis diuitias, gloriam, sublimitatem, gaudium, delectationem querere, cum hæc omnia in Deo infinite meliora consequi possimus. sicut si quis mallet vmbra-



bram & rudem picturam magni alicuius regni, quam ipsum regnum; aut si leue breueque vnius horæ somnium felicitatis, quam solidam & veram felicitatem, amens meritò iudicaretur. Omnis gloria & opulentia quæ in hoc mundo potest haberi, nihil aliud est quam somnium breuissimum, umbra vel pictura rudis, ad illam gloriam & illas opes, quas in Deo possidebimus. Vnde Psal. 72. *Velut somnium surgentium, Domine, in ciuitate tua imaginem ipsorum ad nihilum rediges.* quasi dicat: Sicut cum quis expergiscitur, tota felicitatis imago, quam somniabat se habere, euanescet; ita tota felicitas & beatitudo huius sæculi in nihilum recidet post hanc vitam. tunc videbunt se velut somnio delusos, fuisse. Et Psal. 38. *Verumtamen in imagine pertransit homo.* hoc est, Sicut imago, seu umbra, vt ex Hebræo patet. quod iisdem præne verbis Iob 14. *Fugit velut umbra.* & Apostolus 1. Cor. 7. *Præterit enim figura mundi huius.* vbi omnem humanam felicitatem comparat umbræ & picturæ. Accedit quòd sectando ista temporalia & umbratica, exponamus nos euidenti periculo amittendi illa solida, vera, & æterna, quod alterum summæ amentia est, argumentum. Vnde S. August. lib. 1. De serm. Domini in monte cap. 6. explicans illud: *Sed sal euauerit,* ait; *Ostendit Dominus faturos esse iudicandos, qui temporalium honorum vel copiam sectantes, vel inopiam metuentes, amittunt æterna, quæ nec dari possunt ab hominibus, nec auferri.* & Ecclesiastæ 1. *Stultorum infinitus est numerus.* quæ enim potest esse maiora stultitia quam præferre terrena cælestibus, momentanea æternis, modica infinitis, umbratica veris, inania solidis? at infiniti homines hoc faciunt. meritò ergo stulti iudicantur, & omni luce bonæ mentis destituti.

29 Quartus fructus est, vt cognoscamus seruitutem Dei esse nobilissimam, eamque rebus omnibus etiam sceptris & Imperijs anteponamus. quò enim Princeps aliquis est maior, eò nobilius est ei famulari, & obsequium præstare. Quare cum Deus infinite sit præstantior omnibus regibus terræ, infinite quoque nobilius est ei seruire quam alicui Principi huius mundi. Imò longè præstantius & nobilius est seruire Deo, quam esse Monarcham totius orbis: sicut nobilius est esse aulicum & familiarem potentissimi Principis, quam esse pastorem ouium: longè præstantius est coniungi cum Deo, ab eoque recipere diuina, quam præesse rebus humanis, & humana in homines transfundere.

*Seruitus Dei nobilissima.*

30 Consistit autem hæc seruitus in quatuor. Primò, In cognitione Dei,

*Seruitus Dei consistit in quatuor rebus.*



Dei, & eorum quæ ad ipsum pertinent. Hoc enim est fundamentum obsequij totius & famulatus. Secundò, In officiis charitatis & benevolentia, dum de bonis ipsius gaudemus, & illa ex intimo animi affectu ipsi gratulamur, dum eius gloriam promouere omni studio conamur, animam, corpus, curas & cogitationes ipsius dignitati tuendæ & amplificandæ deuouentes. Sic boni aulici suo Principi toti addicti faciunt: illius enim virtutes & potentiam vbique extollunt, vt omnes in eius amorem & obsequium alliciant, nec sustinent ipsius nomen à quoquam lædi. Tertio, In officiis religionis, dum illum colimus sacrificiis, cerimoniis, hymnis, laudibus, precibus, votis. Hoc est officium Angelorum & Sanctorum in cælo, qui toti in eo sunt, vt Deum honorent, laudent, benedicant. Itaque perfecta seruitus Dei est vita æterna & beatitudo nostra. Quarto, In custodia mandatorum, & in officio virtutis, dum aliquid boni facimus, vt mandatis eius pareamus, vel vt ipsi gratificemur. Hoc autem esse maximi momenti ex eo patet, quòd minimum Dei bonum, quæ Dei est, sit pluris æstimandum, quàm bonum totius creaturæ, quæ creaturæ est. atqui omne bonum opus factum eo intuitu, vt per hoc Deo gratificemur, eiusque voluntatem impleamus, est bonum Dei, ergo pluris æstimandum quàm omne bonum creaturarum, quatenus ad ipsas creaturas pertinet. Hinc fit vt Deus pro singulis operibus bonis promittat nobis vitam æternam, atque adeò seipsum cum omnibus bonis suis; tantum nobis effectu rependens, quantum nos ei affectu boni volumus. Damus ei affectu totum bonum suum; reddit ille nobis effectu idem bonum: illius enim amor efficax, noster inefficax.

## CAPVT VII.

*Recollectio precatoria, de infinitate.*

**D**OMINE Deus meus, Deus magne & terribilis, Deus immensæ maiestatis! Tu pelagus infinitum essentia, bonitatis & beatitudinis, omne esse, & omne bonum in te concludens, & ab æterno eminenter anticipans, & præhabens, tamquam fons totius entitatis. Tu fundamentum possibilium omnium, esse superessentiale omnium quæ sunt, & quæ non sunt: sine quo non solum nihil potest esse actu, sed nec potestate, nec vllam habere rationem conceptibilem, vel intelligibilem. Tu omnium principium, omnium  
finis,